

RAPPORT NOVEMBER 2020

Erfgoedbeleid in de gemeente Meppel

Colofon

Titel

Erfgoedbeleid in de gemeente Meppel

Datum

November 2020

Opdrachtgever

Diana van Uffelen, Gemeente Meppel

Trendbureau Drenthe,

onderdeel van CMO STAMM

Weiersstraat 1e

9401 ET ASSEN

www.trendbureaudrenthe.nl

Auteurs

Marian Feitsma

Iris Holman

Danique Hutten

Copyright

- Je mag citeren uit CMO STAMM-rapporten. Vermeld altijd de bron.
- Je mag bestanden van CMO STAMM op een server plaatsen, onder de voorwaarde dat:
 - het digitale bestand (rapport) intact blijft;
 - je de bron vermeldt;
 - je de meest actuele versie van het bestand beschikbaar stelt, bijvoorbeeld na verwerking van een erratum.

Over CMO STAMM

CMO STAMM volgt trends en ontwikkelingen in het sociale domein. Met als doel het ondersteunen van het beleid en de praktijk bij de Drentse en Groningse gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties. Samen met hen werken wij aan een krachtige samenleving. Een samenleving waarin iedereen mee doet.

Zo blijf je op de hoogte

Via de website van CMO STAMM kun je je gratis aanmelden voor de maandelijkse digitale nieuwsbrief van CMO STAMM. Zo ben je altijd op de hoogte van het verschijnen van nieuwe publicaties of interessante feiten en cijfers.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Methodiek	5
3. Het beeld van Meppel.....	7
4. Nieuwe invulling van oude gebouwen en cultuurlandschap.....	8
5. Kenmerken voor belangrijk Meppels erfgoed.....	11
6. De toekomst van het erfgoed van Meppel.....	14
7. Samenvatting.....	17

1. Inleiding

De gemeente Meppel hecht waarde aan de schatten uit haar verleden omdat ze bijdragen aan de identiteit en aantrekkelijkheid van het gebied. Het erfgoed in de gemeente bestaat niet alleen uit bovengrondse schatten die direct zichtbaar zijn, maar ook uit vondsten uit haar bodem en niet-materieel erfgoed, zoals herinneringen van inwoners. De gemeente ziet het als haar taak om samen met haar inwoners erfgoed op te sporen, in beeld te brengen en te beschermen en te behouden.

De gemeente wil dit ontwikkelen in een gezamenlijk en open proces, waarin erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, andere partners en inwoners/eigenaren hun stem laten horen. Gezamenlijk wordt vastgesteld wat voor Meppel van belang is en waar de komende jaren de energie in zal worden gestoken. De uitkomsten van de gesprekken met alle partners worden vastgelegd en gedeeld met de deelnemers.

De gemeente Meppel heeft CMO STAMM gevraagd de ‘versnellingsessie’ in te zetten om in gesprek te gaan met erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, andere partners en inwoners/ eigenaren over het erfgoedbeleid.

Het doel was het ophalen van meningen, ideeën en aandachtspunten van erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, andere partners en inwoners/eigenaren, door een aantal verdiepende gesprekken te voeren met behulp van een versnellingsessie.

¹ Het Oversticht is een organisatie die advies geeft en projecten leidt op het gebied van omgeving. Het Oversticht is door de gemeente Meppel gevraagd om het conceptbeleid op te stellen voor het thema erfgoed.

2.1 Werkwijze

CMO STAMM verzorgde, in samenwerking met de gemeente Meppel en het Oversticht¹, 4 digitale verdiepende gesprekken volgens de methodiek van de versnellingsessie. Doel van deze werkwijze was om op een snelle en effectieve manier veel informatie op te halen op basis waarvan gezamenlijke afspraken gemaakt kunnen worden over de vernieuwing van beleid en uitvoering. In deze rapportage zijn de uitkomsten weergegeven.

2.2 Opbouw rapport

Allereerst beschrijft hoofdstuk 3 kort de opzet en het verloop van de verdiepende gesprekken. In de hoofdstukken 4 tot en met 6 van dit document zijn de uitkomsten de verdiepende gesprekken samengevat. Het zijn korte hoofdstukken, waarin de vragen van de gemeente Meppel en het Oversticht centraal staan. Het laatste hoofdstuk is een samenvatting van de voorgaande.

2. Methodiek

Covid-19

In de oorspronkelijke opzet zouden de verdiepende gesprekken live in het gemeentehuis plaatsvinden. Toen dit vanwege Covid-19 niet mogelijk bleek te zijn, is in eerste instantie besloten af te wachten tot na de zomerperiode. Toen opnieuw bleek dat het niet veilig was om live in groepen verdiepende gesprekken te voeren, is besloten om over te gaan tot een digitale variant. De verdiepende gesprekken hebben daarom in oktober 2020 online plaatsgevonden.

Werving

De werving van deelnemers is gedaan door de gemeente Meppel. De gemeente heeft hierbij erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, andere partners en inwoners/eigenaren uitgenodigd. Er werden 4 mogelijke momenten aangeboden om zo te zorgen dat zowel voor professionals als inwoners geschikte momenten bij zaten. Deelnemers konden aangeven op welk van de vier momenten zij wilden deelnemen. De groepen werden op basis daarvan ingedeeld. Deelnemers ontvingen via de gemeente een instructie en een hyperlink om in de online omgeving te komen.

Vorbereiding van vragen

De vragen die de deelnemers tijdens de versnellingsessie werden voorgelegd, zijn voorbereid samen met de gemeente Meppel en het Oversticht. Het ging om 4

hoofdvragen waaronder een aantal kleinere vragen vielen. De vragen in waren identiek in de verschillende sessies.

De hoofdvragen waren als volgt:

1. Hoe beschrijf je Meppel aan een ander? (open brainstormvraag)
2. Verschillende stellingen
3. Maak de volgende zin af: Voor mij is iets belangrijk Meppels erfgoed als... (open brainstormvraag)
4. Wat is belangrijk in verband met de toekomst van het erfgoed van Meppel? (open vraag onder van te voren opgestelde thema's)

Gesprekken

De digitale sessies vonden plaats op 27 en 29 oktober. Er was beide dagen een sessie eind van de middag en een sessie in het begin van de avond.

Er hebben in totaal 23 deelnemers deelgenomen aan de gesprekken². Deze deelnemers hadden verschillende achtergronden. Er waren deelnemers van erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, inwoners die monumenten bewonen, belangenorganisaties, bedrijven, een dorpsvereniging, een wooncorporatie, een energiecoöperatie en de provincie. Bij elke sessie waren ook de een technische ondersteuner, een gespreksleider, de opdrachtgever, en een notulist aanwezig. Daarnaast waren er bij iedere sessie toeschouwers aanwezig van de gemeente en van het Oversticht.

² Het betreft hier een kwalitatief onderzoek. Hoewel er met een groep inwoners en professionals is gesproken met heel verschillende achtergronden is deze groep niet representatief voor alle inwoners in de gemeente Meppel. De resultaten geven een breed beeld van wat er leeft onder inwoners en professionals met een interesse voor erfgoed.

Tijdens de verdiepende gesprekken werden de 4 vragen aan deelnemers voorgelegd en konden zij via hun laptop reageren. Vervolgens werd in een gesprek over de antwoorden de verdieping gezocht. Deelnemers en toeschouwers konden elkaar niet zien maar wel horen. Ook was het mogelijk om via de chat vragen te stellen of opmerkingen te plaatsen. In een enkel geval werd hier gebruik van gemaakt bijvoorbeeld als het geluid van een deelnemer niet goed te horen was.

Versnellingsessie

Een versnellingsessie is in de kern een digitale brainstorm, waarin elke deelnemer op basis van anonimiteit een bijdrage kan leveren aan de gedachtenvorming. Deelnemers reageren via een persoonlijke laptop op vragen en stellingen die hen worden voorgelegd. Ieders inbreng weegt even zwaar mee. Na elke vraag gaan de deelnemers met elkaar in gesprek over de uitkomsten. Vaak worden de aanvankelijke antwoorden dan nog gezamenlijk gecategoriseerd en vervolgens individueel, via de eigen laptop, in volgorde van prioriteit gezet.

3. Het beeld van Meppel

De versnellings sessie werd gestart met de vraag aan de deelnemers om toe te lichten hoe ze de gemeente Meppel aan een iemand zouden beschrijven die Meppel niet kent.

Wat in alle sessies meerdere malen in de omschrijvingen naar voren komt is het historische karakter van de stad Meppel en haar omgeving. De stad Meppel wordt door deelnemers omschreven als een historische stad gekenmerkt door zijn ligging, fraaie grachten en prachtige oude gebouwen. De wijdere omgeving wordt gezien als waardevol onder andere vanwege de historische landschappen.

“Een stad met een eigen karakter. Geloof me, zeer de moeite van het bezoeken waard en niet alleen vanwege de donderdag-Meppeldagen. Meppel heeft historie en beleeft die nog steeds.”

Woorden die worden gebruikt om de stad Meppel te omschrijven zijn onder andere levendig, bruisend, gezellig, vriendelijk en sfeervol.

Hiernaast geven enkele deelnemers aan dat ze ruimte zien voor verbetering in de stad. Ze geven aan dat de kwaliteit van het historische elementen in de stad naar hun mening achteruit zijn gegaan. Ze zouden graag zien dat er restauratie en

onderhoudswerkzaamheden worden gepleegd om het historische karakter weer meer tot leven te laten komen.

“Een oude binnenstad met grachten, die helaas ook een deel van de oude charme is kwijtgeraakt door verkeerde stedenbouwkundige ingrepen.”

4. Nieuwe invulling van oude gebouwen en cultuurlandschap

Er werden tijdens de 4 sessies 9 stellingen aan de deelnemers voorgelegd. Per stelling konden de deelnemers invullen of ze het eens of oneens waren met de stelling. Hiernaast kregen ze ook de optie om een stelling over te slaan.

Over het algemeen zien we veel overeenkomsten in de antwoorden die worden gegeven door de deelnemers. Een aantal stellingen leveren steeds discussie op. Hieronder wordt per stelling een toelichting gegeven over de gegeven antwoorden en de daaruit volgende discussie.

1. Het cultuurlandschap kan benut worden voor zonnevelden en windmolens

Over het algemeen vinden de meeste deelnemers niet dat het cultuurlandschap kan benut worden voor zonnevelden en windmolens. Echter, tijdens de discussie wordt duidelijk dat hierbij ruimte is voor nuance.

Deelnemers die tegen de zonnevelden en windmolens in het cultuurlandschap zijn zien liever dat eerst andere plekken worden benut voor het genereren van groene stroom. Zij zien het gebruik van het cultuurlandschap als een laatste optie voor als de opgewekte energie uit andere plaatsen niet toereikend is.

“Er zijn cultuurlandschappen in de buurt van Meppel, met soms Middeleeuwse structuren. Blijf daar dan vanaf.”

Gemiddelde mening op stellingen

Deelnemers die vinden dat het cultuurlandschap wel benut kan worden voor zonnevelden en windmolens, stellen daar wel voorwaarden aan. Ze benoemen dat het met zorg moet worden gedaan en dat sommige gebieden vermeden moeten worden. Ze zijn zich ervan bewust dat het misschien ten koste gaat van het cultuurlandschap, maar geven aan dat er niet aan te ontkomen is. Het is volgens hen belangrijk dat het landschap niet op slot wordt gezet voor verandering.

“Meppel moet niet een museumdorp worden. We wonen en werken hier. Ook het cultuurlandschap is door menselijk toedoen ontstaan.”

Deelnemers zien ook kansen voor het plaatsen van zonnepanelen op monumentale panden. Dat kan volgens hen wanneer de zonnepanelen niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een monumentaal pand een plat dak heeft.

2. Alleen de monumentenstatus voorkomt dat historische gebouwen zomaar gesloopt worden

De meningen zijn verdeeld als het gaat om de stelling dat “Alleen de monumentenstatus voorkomt dat historische gebouwen zomaar gesloopt worden”. De helft van de deelnemers vindt inderdaad dat alleen de monumentenstatus voorkomt dat historische gebouwen zomaar gesloopt worden.

Tijdens de discussie komt naar voren dat ook de andere deelnemers het eens zijn dat de monumentenstatus voorkomt dat historische gebouwen worden gesloopt. De monumentenstatus geeft juridische bescherming en word hierdoor gezien als een belangrijk instrument om monumenten te behouden.

Het is echter volgens deelnemers niet het enige instrument om te voorkomen dat historische gebouwen gesloopt worden. Zo zijn er ook veel andere oude gebouwen die zonder monumentale status behouden worden door de inzet van burgers. Het heeft dan vooral te maken met het versterken van de herkenning van de waarde van een historische gebouw. Daarmee creëer je draagvlak om het te behouden, geven deelnemers aan.

3. Inwoners hebben vaak betere ideeën dan de gemeente om leegstaand erfgoed een nieuwe invulling te geven

Er wordt verschillend gereageerd op de stelling: “Inwoners hebben vaak betere ideeën dan de gemeente om leegstaand erfgoed een nieuwe invulling te geven”. De meerderheid geeft aan het hier mee eens te zijn. Ongeveer een kwart is het niet eens dat inwoners vaak betere ideeën hebben. Echter, ook hier is nuancering op zijn plaats. Zo geeft één van de deelnemers aan het oneens te zijn met de stelling omdat nooit één van de partijen betere ideeën heeft. Daarom is het het beste volgens deze persoon dat de gemeente samen met inwoners ideeën ontwikkelt en uitwerkt.

4. Een skatebaan in een leegstaande kerk is beter dan de sloop van het kerkgebouw

Het merendeel van de deelnemers is het eens dat een skatebaan in een leegstaande kerk beter is dan de sloop van het kerkgebouw. Zij benoemen dat het belangrijk is dat het gebouw behouden wordt. In één van de sessies komt naar voren dat de deelnemers de skatebaan zien als iets wat tijdelijk is. De skatebaan kan er altijd weer uit. Als de kerk word gesloopt dan is dit definitief.

Ook geeft iemand aan dat een gebouw per definitie bestaat om te gebruiken, anders dan dat bijvoorbeeld bij een schilderij het geval is.

De groep die het oneens is met deze stelling is dit vooral omdat ze de skatebaan niet een passend alternatief gebruik vinden voor een kerkgebouw. Ze zien liever een gebruik dat meer past bij de historie van het gebouw. Daarbij gebruikt men de woorden “respect hebben voor de aard van het gebouw”. Ook een groot deel van de mensen die aangeven een skatebaan wel een betere bestemming te vinden dan sloop herkennen dat een andere, meer passende bestemming nog beter zou zijn.

5. De gemeente moet meer doen voor behoud van erfgoed

Het merendeel van de deelnemers aan de versnellingssessies is het eens met de stelling dat de gemeente meer moet doen voor behoud van erfgoed. Een enkeling geeft bovendien aan dat ze graag een faciliterende rol zien van de gemeente. Zo uit iemand de wens dat de gemeente ondersteunt bij het doen van (subsidie)aanvragen.

6. Je kunt op school niet vroeg genoeg beginnen met erfgoededucatie

De ruime meerderheid van de deelnemers is het eens dat je niet vroeg genoeg kan beginnen op school met erfgoededucatie.

7. Het behoud van erfgoed in het buitengebied is net zo belangrijk als in de stad

Bijna alle deelnemers zijn het eens dat het behoud van erfgoed in het buitengebied net zo belangrijk is als in de stad.

8. Het ‘groene en blauwe’ erfgoed - bijv. parken, bomenlanen, waterpartijen - dragen bij aan een gezond leefklimaat in Meppel

Bijna alle deelnemers zijn het eens dat het ‘groene en blauwe’ erfgoed bijdraagt aan een gezond leefklimaat in Meppel.

9. De gemeente zou inwoners vertrouwd moeten laten maken met de archeologie en het ontwikkelingsverhaal van Meppel

Bijna alle deelnemers zijn het eens dat de gemeente inwoners vertrouwd moet laten maken met de archeologie en het ontwikkelingsverhaal van Meppel.

5. Kenmerken voor belangrijk Meppels erfgoed

Het derde onderdeel van de versnellingsessies was een brainstormvraag. De deelnemers werd gevraagd om antwoorden in te vullen voor de vraag: "Voor mij is iets belangrijk Meppels erfgoed als...". Deze antwoorden werden hierna gegroepeerd in thema's.

We zien hier bij de verschillende versnellingsessies veel overeenkomsten in de thema's die worden gevormd. Echter zijn er ook unieke thema's die maar in een van de versnellingsessies naar boven kwamen. Hieronder wordt ieder thema kort omschreven.

Het verhaal van Meppel

In iedere versnellingsessie komt de historie van Meppel terug als kenmerk van belangrijk Meppels erfgoed. Volgens de deelnemers is iets belangrijk Meppels erfgoed als het historisch relevant is of onderdeel is van het verhaal van Meppel. Het hoeft daarvoor niet altijd oud te zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld karakteristieke gebouwen die iets vertellen over Meppel, zonder dat ze heel oud zijn. Het gaat bovendien niet alleen om gebouwen en monumenten, maar ook bijvoorbeeld om zaken als de infrastructuur die doet herinneren aan het handelsverleden van Meppel.

"Het bijdraagt aan de historische beleving van de gemeente. Dus ook het buitengebied."

Beeldbepalend & Identiteitsbepalend

In drie van de vier versnellingsessies kwam beeldbepalend terug als thema. Iets wordt door deelnemers als beeldbepalend erfgoed gezien als het bijdraagt aan de unieke identiteit van Meppel en het belangrijk is voor de inwoners van Meppel. Hiernaast is erfgoed ook beeldbepalend als het bijdraagt aan het stadgezicht van de stad Meppel of als het kenmerkend is voor de omgeving.

In een van de versnellingsessies kwam ook identiteitsbepalend naar voren als thema. Dit werd door de deelnemers omschreven als erfgoed dat bijdraagt aan de (historische) identiteit van Meppel en het streekeigen is. Deze categorie heeft veel overlap met de categorie beeldbepalend.

Uniciteit

Uniciteit of zeldzaamheid werd ook in alle vier de versnellingsessies genoemd als thema. Deelnemers benoemen dat ze iets belangrijks Meppels erfgoed vinden als het object uniek, bijzonder, zeldzaam of authentiek is.

"Het dreigt "enige in zijn soort" te worden."

Echter, er wordt ook opgemerkt dat dit kenmerk op zichzelf niet voldoende is. Iets kan namelijk heel zeldzaam zijn zonder waardevol te zijn. Het moet daarom niet los van elkaar worden gezien. Bovendien is de context bepalend. Neem bijvoorbeeld de vraag of ieder dorp zijn eigen oude molen moet behouden terwijl er al veel zijn in de regio. Hierbij speelt het volgens deelnemers bijvoorbeeld een belangrijke rol of de molen zorgt voor een markant dorpsgezicht of niet.

Nut en plezier voor het nu

In drie van de vier versnellingssessies werd benoemd dat het hier en nu belangrijk is om te bepalen of iets belangrijk Meppels erfgoed is. Volgens de deelnemers moeten we nut en plezier uit het erfgoed kunnen halen.

Een onderdeel hiervan is dat omwonenden plezier moeten beleven aan erfgoed. Het erfgoed moet voor de omwonenden waardevol zijn. Hiernaast zou erfgoed zo veel mogelijk gebruikt moeten worden en toegankelijk zijn. Op die manier kan een erfgoed bijvoorbeeld een toeristische trekpleister zijn. Dit kan bovendien een garantie zijn voor behoud. Daarnaast kunnen er educatieve invullingen worden gegeven aan erfgoed.

Schoonheid

Schoonheid werd in drie versnelling sessies benoemd als categorie. Deelnemers benoemen dat ze iets belangrijk Meppels erfgoed vinden als het bijdraagt aan de schoonheid van stad en land of als het gewoon een bijzonder en mooi object is. Iemand geeft aan dat inwoners moeten kunnen herkennen waarom een object een erfgoedstatus heeft.

Emotie

Een uniek thema is emotie. Dit thema werd maar in één van de versnellingssessies benoemd. Iedereen ervaart erfgoed op een andere manier, geeft een deelnemer aan. Erfgoed roept herkenning en emotie op bij degenen die het beleven.

Het verhaal van Meppel en de historie zijn belangrijk

Na het aanmaken van de thema's kon iedere deelnemer 100 punten over de thema's verdelen. Op deze manier kon de deelnemer aangeven welk van de thema's voor hem of haar belangrijk waren als criteria voor erfgoed. Per

versnellingssessie kwam hier een gemiddelde uitslag uit. Deze uitslagen zijn te zien op de volgende pagina.

Het valt op dat in iedere sessie het verhaal van Meppel (de historie) de meeste punten krijgt. Dat betekent dat deelnemers dit een belangrijk thema vinden als criterium voor het bepalen van belangrijk Meppels erfgoed.

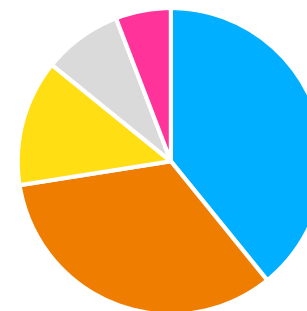
Naast het verhaal van Meppel wordt er ook belang gehecht aan de thema's uniciteit en beeldbepalend. Deelnemers vinden het belangrijk dat erfgoed uniek is en beeldbepalend voor de stad Meppel en de wijdere omgeving.

Versnellingssessie 1

■ Het verhaal van Meppel ■ Nut en plezier (hier en nu) ■ Unicité ■ Schoonheid

Versnellingssessie 2

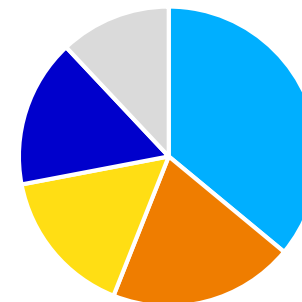
■ Het verhaal van Meppel ■ Beeldbepalend ■ Unicité
■ Schoonheid ■ Nut en plezier (hier en nu)

Versnellingssessie 3

■ Historische relevant ■ Zeldzaamheid ■ Beeldbepalend
■ Identiteitsbepalend ■ Nut en plezier (hier en nu) ■ (Natuurlijke) schoonheid

Versnellingssessie 4

■ Historisch relevant ■ Karakteristiek beeldbepalend ■ Unicité ■ Emotie ■ Schoonheid

6. De toekomst van het erfgoed van Meppel

Het laatste onderdeel van de versnellingsessies was een vraag waarbij deelnemers hun antwoorden onder van te voren vastgestelde thema's konden plaatsen. Deelnemers kregen de vraag gesteld "Wat is belangrijk in verband met de toekomst van het erfgoed van Meppel?". De thema's waren:

- Gemeentelijke visie op erfgoed
- Gebouwen
- Betrekken van inwoners/eigenaren
- Archeologie
- Tradities en gebruiken
- Cultuurlandschap

Nadat alle deelnemers gelegenheid hadden gekregen om hun antwoorden te geven kregen ze ieder 6 groene en 6 rode stickers toebedeeld. Deze konden ze bij de antwoorden van anderen plaatsen om te laten zien of ze het antwoord "steunden" of "afwezen". In dit hoofdstuk worden de gegeven antwoorden in hoofdlijnen besproken.

Gemeentelijke visie op erfgoed (in totaal 19 antwoorden)

De deelnemers geven aan dat het belangrijk is dat de gemeente een visie heeft die richting geeft. Het moet duidelijk zijn welke rol de gemeente speelt en waar ze naar toe wil met haar visie (7 keer benoemd). Deelnemers pleiten er nadrukkelijk voor dat de gemeente bij het ontwikkelen van haar visie en beleid de inwoners en belanghebbenden betreft (5 keer benoemd).

Daarnaast gaat een deel van de antwoorden over sloop of hergebruik van oude gebouwen. De deelnemers geven het advies aan de gemeente om leegstaande

historische panden zo veel mogelijk her te gebruiken en niet te slopen (3 antwoorden hebben betrekking tot sloop/hergebruik).

"Gemeente straalt ook naar burgers uit dat erfgoed belangrijk is. Dat draagt bij aan het draagvlak."

"Ik verwacht een proactieve visie die het erfgoed verbindt met leef-, woon- en werkklimaat en waarvoor ook concreet budget is. Gemeente en provincie mogen meer sturend zijn."

Gebouwen (in totaal 19 antwoorden)

Volgens de deelnemers hoeft erfgoed niet oud te zijn. Het is bijvoorbeeld ook belangrijk om jongere gebouwen te beschermen (2 keer benoemd). Zo zegt een van de deelnemers: "Gemeente zet in op de bescherming van ouder en jonger erfgoed. Dus ook een monumentenstatus voor bijvoorbeeld een bijzondere naoorlogse school of arbeidershuizen van rond 1900." Deze uitspraak wordt door 3 anderen uit de versnellingsessie ondersteund.

"Gebouwen niet op slot zetten, behoud door gebruik (uiteraard op zorgvuldige wijze)."

Ook roepen de deelnemers de gemeente op om het gebruik van historisch erfgoed te stimuleren. De deelnemers benoemen dat monumentale panden bijvoorbeeld op passende wijze kunnen worden aangepast om ze te behouden voor gebruik.

Betrekken van inwoners/eigenaren (in totaal 18 antwoorden)

Deelnemers geven aan het belangrijk te vinden dat de gemeente goed communiceert en vroegtijdig overlegt met inwoners en eigenaren van erfgoed. Zowel om de eigenaren te informeren over bijvoorbeeld erfgoedbeleid en de monumentale status (2 keer benoemd) als over plannen omtrent erfgoed (6 keer benoemd). De inwoners en eigenaren moet hier vanaf het begin betrokken bij worden (3 keer benoemd).

“Maak eigenaren bewust waarom het "erfgoed" belangrijk is. Vertel ze ook waar zij hulp kunnen krijgen van de gemeente.”

Het betrekken van inwoners/eigenaren is volgens de deelnemers belangrijk voor het draagvlak van de plannen van de gemeente (2 keer benoemd). Tevens hebben de eigenaren vaak expertise die goed van pas komt (2 keer benoemd).

Archeologie (in totaal 13 antwoorden)

Deelnemers benoemen dat archeologie belangrijk is voor de geschiedenis van Meppel (2 keer benoemd). Ook roepen ze de gemeente op om bij graafwerkzaamheden vroegtijdig een archeologisch onderzoek te starten en te zorgen dat er altijd een archeoloog aanwezig is bij deze graafwerkzaamheden.

Tradities en gebruiken (in totaal 9 antwoorden)

Tradities en gebruiken zijn volgens de deelnemers een belangrijk onderdeel van het immaterieel erfgoed van Meppel (2 keer benoemd). Deelnemers roepen op de tradities en gebruiken die typische Meppels zijn meer uit te dragen door bijvoorbeeld educatie op scholen (1 keer benoemd, 2 keer ondersteund) of bij evenementen (1 keer benoemd, 2 keer ondersteund).

“Juist om het unieke karakter te benadrukken en te versterken is het belangrijk om niet alleen naar materieel erfgoed te kijken, maar ook naar immaterieel. Typisch Meppelse gebruiken/verhalen enz. dragen net zo goed bij aan het verhaal van Meppel.”

Cultuurlandschap (in totaal 11 antwoorden)

Veel van de deelnemers benoemen dat we zuinig moeten zijn op het cultuurlandschap van Meppel. Ze vinden het belangrijk dat het cultuurlandschap zo veel mogelijk behouden wordt en niet wordt aangetast.

“Denk naast het cultuurlandschap ook aan de boerenerven. Informeer en adviseer eigenaren actief, zodat de boerenerven in stand blijven en verbeteren..”

Zo benoemde één van de deelnemers tijdens een sessie het volgende: “zorg dat de historische waarden van het cultuurlandschap in beeld zijn, zodat er geen

foute besluiten worden genomen. Het landschap is al enorm aangetast in het verleden.”

Ook noemt een enkeling het belang van het betrekken van de boeren bij het cultuurlandschap.

7. Samenvatting

In opdracht van de gemeente Meppel heeft CMO STAMM in het najaar van 2020 4 verdiepende online groepsbijeenkomsten georganiseerd over erfgoed. Ze deed dit samen met de gemeente Meppel en het Oversticht. In de bijeenkomsten werd gewerkt volgens de methodiek van een versnellingsessie. In alle 4 de bijeenkomsten werden steeds 4 dezelfde hoofdvragen als leidraad gebruikt. De in totaal 23 deelnemers waren vertegenwoordigers van erfgoed- (vrijwilligers)organisaties, inwoners die monumenten bewonen, belangenorganisaties, bedrijven, een dorpsvereniging, een wooncorporatie, een energiecoöperatie en medewerkers van de provincie.

De uitkomsten van de verdiepende gesprekken zijn in grote lijnen als volgt:

- Deelnemers hechten vooral waarde aan de historische karakter van de stad Meppel en de omgeving. Ze zien dit tevens als een belangrijk kenmerk om te bepalen of iets belangrijk Meppels erfgoed is.
- Deelnemers hechten belang aan het behoud van het cultuurlandschap in de gemeente Meppel. Ze willen dat hier met zorg mee om wordt gegaan en dat er goed wordt gekeken welke gebieden geschikt zijn voor nieuwe invullingen, zoals zonnevelden of windmolens.

- Deelnemers vinden ook archeologisch en immaterieel erfgoed van belang, maar dit zit bij de deelnemers aan de bijeenkomsten wel minder op het netvlies dan andere vormen van erfgoed.
- Hergebruik en alternatieve invullingen kunnen de redding zijn van historische gebouwen. Deelnemers zien graag dat dit gestimuleerd wordt door de gemeente. Ze vinden het daarbij wel belangrijk dat de invulling past bij de aard van een gebouw.
- Deelnemers zijn er van overtuigd dat inwoners over kennis en goede ideeën beschikken als het gaat om erfgoed. Bovendien zijn inwoners soms in staat veel te betekenen in het organiseren van draagvlak voor het behoud van erfgoed. Ook gaan plannen rond erfgoed vaak over hun directe leefomgeving. Daarom is het volgens deelnemers belangrijk om inwoners vroegtijdig te betrekken bij het vormen van beleid en het uitvoeren van plannen.
- Inwoners en professionals geven aan dat de gemeente beleid voert en voorwaarden schept voor het goed omgaan met erfgoed. Ze zien bovendien een rol voor de gemeente als het gaat om het bekend maken van erfgoed en het bewust maken van inwoners (zeker ook de kinderen en jongeren) als het gaat om het belang van erfgoed en het behouden ervan.